

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobkyně: **S. T.**, zastoupené Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem Plzeň, Františkánská 7, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 11. 2004, č. j. OAM-3068/VL-07-08-2004, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 5. 2005, č. j. 65 Az 55/2004-32,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 1. 11. 2004, č. j. OAM-3068/VL-07-08-2004, žalovaný neudělil žalobkyni azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně rozhodl tak, že se na žalobkyni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

V žalobě proti rozhodnutí žalovaného žalobkyně citovala řadu ustanovení zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, účinného do 31. 12. 2005 (dále jen správní řád), která žalovaný v řízení porušil a trvala na tom, že splnila zákonné podmínky pro udělení azylu dle § 12, § 14 zákona o azylu, resp. pro vztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Ke skutkovým důvodům odkázala na protokol o pohovoru a další spisový materiál. Navrhla, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ostravě žalobu zamítl rozsudkem ze dne 3. 5. 2005. V řízení před správním orgánem neshledal krajský soud vady vytýkané žalobkyní ani jiné vady, pro které by měl napadené rozhodnutí zrušit; v odůvodnění rozsudku se rovněž ztotožnil se žalovaným v tom, že důvody uplatněné žalobkyní nejsou podřaditelné pod žádný z důvodů pro udělení azylu. Ze správního spisu vyplynulo, že žalobkyně opustila vlast ve snaze vyhnout se možnému jednání bývalého přítele, který byl čečenské národnosti. Dále se chtěla vyhnout nebezpečné situaci, kdy v blízkosti byl spáchán teroristický útok a chtěla si též zlegalizovat pobyt v České republice. V daném případě nebylo prokázáno, že by ruské státní orgány uvedené situace trpěly či podporovaly. Správní orgán po provedeném řízení uzavřel, že žalobkyně nesplňovala podmínky pro udělení azylu nebo pro vztažení překážky vycestování, a krajský soud mu dal po přezkoumání napadeného rozhodnutí v rámci žalobních bodů svým rozsudkem za pravdu.

Proti zamítavému rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) včas kasační stížnost založenou na důvodu uvedeném v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy na nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Uvedla, že jsou u ní dány důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu: v Rusku měla obavu o zdraví a život. Žila v těsné blízkosti Čečenské autonomní republiky, hrozilo jí tak nebezpečí vyplývající z přetrvávajícího válečného konfliktu a zejména ze skutečnosti, že ruské úřady nemají situaci v této oblasti pod kontrolou. Byla zaměstnána občanem čečenské národnosti, který jí činil návrhy. Rozvázala pracovní poměr, avšak pronásledování neustalo, před Čečenci se nelze v Rusku ukrýt. Dodala, že informace, které měl žalovaný o Ruské federaci a Čečenské oblasti, jsou značně zkreslené. Státní aparát nedokázal předmětným situacím zabránit a tedy je skrytě podporuje. Žalobkyně tak byla pronásledována pro svou národnost. Proto jí nezbylo než vycestovat ze země a požádat o azyl. Dále upozornila na to, že podle Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka mohou být za pronásledování považovány i diskriminační či jinak postihující činy soukromých osob, pokud je státní orgány vědomě tolerují, odmítají jim čelit nebo nejsou schopny zajistit účinnou ochranu.

Dále se žalobkyně dovolávala kasačních důvodů obsažených v § 103 odst. 1 písm. b), d) s. ř. s. Žalovaný podle ní provedl nedostatečné dokazování; nepřihlédl přitom k velmi omezeným možnostem žalobkyně coby žadatelky o udělení azylu, jak prokázat pronásledování v zemi původu. Krajskému soudu žalobkyně vytkla to, že nepřezkoumal dodržení procesních předpisů ze strany žalovaného, což učinit měl, byť žalobkyně v žalobě poukazovala na vady správního řízení jen v obecné rovině. Minimálně se měl zabývat tím, zda žalovaný ve správním řízení provedl dostatečné dokazování a zda jeho rozhodnutí bylo dostatečně odůvodněno. Konečně napadla i to, že správní orgán ani soud u ní neshledaly překážku vycestování, neboť žalobkyní po návratu do vlasti hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení, a bude též vystavena administrativní šikaně ze strany milice a dalších státních orgánů. Ze všech uvedených důvodů žalobkyně navrhla,

aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Závěrem žalobkyně požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. O této žádosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, protože rozhodl přímo ve věci samé.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a shledal kasační stížnost nedůvodnou.

Soud se ztotožnil s krajským soudem v závěru, že stěžovatelčina životní situace v Ruské federaci nesvědčí o tom, že by byla pronásledována, případně že by zakoušela odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Stěžovatelka se odvolávala na Příručku k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, podle níž mohou být původci činů zakládajících pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu i soukromé osoby, nejen státní moc sama. Podstatný je totiž přístup státní moci k nezákonným činům jednotlivců, tedy to, zda státní moc takovým činům čelí, nebo zda jim jen bezmocně přihlíží. Tato argumentace je však ve vztahu k důvodu stěžovatelky pro udělení azylu, o který opírá svou kasační stížnost, tedy k její obavě z pronásledování soukromou osobou, zcela nepřiléhavá. Stěžovatelka se v této otázce obrátila na policii, byla však odmítnuta s tím, že se jedná o její soukromé problémy. Pokud pochybovala o správnosti postupu policie, mohla kontaktovat vyšší složky či jiný státní orgán, tak ale neučinila. Ze správního spisu přitom vyplynulo, že právní řád Ruské federace jí takovou možnost poskytuje, a dále že odpovědné místní orgány jsou schopny vyšetřovat kriminální činy a tato jejich schopnost se neliší od ostatních částí Ruské federace. Co se týče její obavy z teroristických útoků, lze na základě informací shromážděných žalovaným dojít k závěru, že tato hrozba existuje, jsou jí však postiženi všichni obyvatelé bez rozdílu, a to na téměř celém území Ruské federace. Státní moc se snaží této situaci čelit a útokům na obyvatelstvo předcházet. Žalovaný i krajský soud správně uzavřeli, že stěžovatelkou tvrzené důvody nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, neboť v první řadě nebyly motivovány stěžovatelčinými politickými postoji či některou z jejích sociálních charakteristik, jak jsou uvedeny v § 12 písm. b) zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud se též ztotožnil se závěrem správních orgánů i krajského soudu o neexistenci překážek vycestování. Z údajů uváděných stěžovatelkou v návaznosti na Zprávy Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv v Ruské federaci a informace Ministerstva zahraničních věcí ČR nevyplynuly důvody zakládající překážku vycestování dle § 91 zákona o azylu, spočívající zejména v tom, že by stěžovatelka byla nucena vycestovat do státu, v němž by byl ohrožen její život nebo svoboda z důvodu její rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, popř. kde by jí hrozilo nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu. Ze zpráv a informací Ministerstva zahraničních věcí České republiky (ze dne 1. 4. 2003, č. j. 111848/2003-LP) pak nevyplývá, že by v Ruské federaci obecně docházelo k pronásledování nebo administrativní šikaně navrátilivších se žadatelů o azyl.

Co se týče stížnostních námitek vytykajících krajskému soudu to, že nepřezkoumal postup žalovaného ve správním řízení, Nejvyšší správní soud jim nepřisvědčil. Stěžovatelka namítla vady řízení v obecné rovině, a krajský soud to také konstatoval; přesto se však stěžovatelčinými námitkami zabýval a procesní postup žalovaného

přezkoumal. Tato stížnostní námitka nemá tedy žádný vztah k rozhodnutí napadenému kasační stížností.

Nejvyšší správní soud se dále ztotožnil s krajským soudem v závěru, že správní orgán provedl dostatečné dokazování ve věci. Správní orgán vycházel v řízení především ze stěžovatelčiny žádosti o udělení azylu, doplněné ručně psaným prohlášením o důvodech žádosti, a z protokolu o pohovoru provedeném v souladu s § 23 zákona o azylu a z informací o politické a ekonomické situaci a stavu dodržování lidských práv v Ruské federaci, zejména pak ze Zprávy Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv v Rusku za rok 2003, ze dne 25. 2. 2004, Zprávy Ministerstva vnitra Velké Británie, hodnocení země - Ruská federace, z října 2002, informací Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 1. 4. 2003, č. j. 111848/2003-LP, informací Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky ze dne 20. 11. 2002, č. j. OAM-1805/2002, a aktuálních databází České tiskové kanceláře. Z žádné z těchto písemností nevyplývalo, že by stěžovatelka tvrdila některý z důvodů pro udělení azylu. Stěžovatelčina tvrzení o povahových rysech Čečenců či o možnosti teroristických útoků v oblastech sousedících s Čečenskem, může snad svědčit o složitostech současné koexistence národů bývalého Sovětského svazu; azylové řízení však slouží ke zjištění či vyvrácení existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu ve vztahu ke konkrétnímu žadateli o udělení azylu. Pro tyto účely bylo dokazování provedené správním orgánem dostačující.

Ani námitce vytýkající žalovanému nedostatečné odůvodnění rozhodnutí nelze přisvědčit. Žalovaný po provedení důkazů písemnostmi shromážděnými v řízení uzavřel, že stěžovatelka se nedovolávala žádného z důvodů vedoucích k udělení azylu, a naopak potvrdil, že o azyl požádala kvůli obavám z pronásledování soukromou osobou, z případného teroristického útoku a také kvůli legalizaci pobytu v České republice. Žalovaný stěžovatelce neudělil azyl, neboť její výpovědi nesvědčily o tom, že byla v zemi původu vystavena pronásledování za uplatňování politických práv a svobod nebo měla odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má (§ 12 zákona o azylu). Žalovaný se zabýval i situací v Ruské federaci, jejíž nepříznivé rysy stěžovatelka uvedla v průběhu správního řízení. Dále posoudil i důvody pro případné udělení azylu dle § 13 a § 14 zákona o azylu a existenci překážek vycestování dle § 91 zákona o azylu. Své důvody a svůj myšlenkový postup pak v rozhodnutí náležitě popsal. Za takového stavu věcí pak nelze hovořit o nedostatečném odůvodnění. Ke stejnému závěru došel i krajský soud, který důvody rozhodnutí žalovaného řádně přezkoumal.

V bodě, jímž stěžovatelka napadla vady správního řízení spočívající v tom, že informace o Ruské federaci a Čečenské oblasti, shromážděné žalovaným, byly značně zkreslující, je kasační stížnost nepřipustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.): opírá se totiž o důvod, který stěžovatelka neuplatnila v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohla.

Nejvyšší správní soud tedy shledal všechny stěžovatelčiny námitky dílem nedůvodnými, dílem nepřipustnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla

úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. května 2006

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu